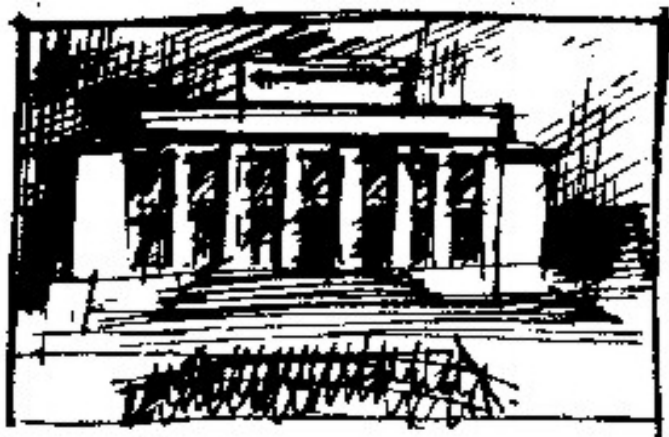

Z P R A V O D A J

Spolek přátel Národního divadla Brno

www.kpob.cz

Vážení a milí členové Spolku přátel NdB – opery, baletu a činohry,

kéž Vám nový rok 2017 dopřeje hodně síly, pohody a nadšení pro krásu a dobro a ať Vás stále provází zdraví a radost ze života.

- V lednu se **nekoná** žádná akce SPNdB. Chceme Vás ale upozornit na „**Předpremiérové kukátko – La Gioconda**“, které NdB pořádá **2. února 2017 v 17 hod. v Janáčkově divadle**. Půjde o setkání se členy inscenačního týmu a sólisty připravované operní premiéry. Vstup zdarma.
- V **neděli 26. února** se také můžete těšit na **vystoupení žáků Taneční konzervatoře Brno**, které se tradičně uskuteční v Divadelním sále Reduty na Zelném trhu. Bližší informace dostanete v únorovém Zpravodaji. Vstupné bude dobrovolné.

Zprávy výboru

- Rádi bychom v rámci pomoci našemu divadlu rozšířili naši „letku“, jejíž členové ochotně distribuují propagační materiály NdB na různá místa v Brně. Přivítali bychom i mimobrněnské členy (Střelice, Šlapanice atd.), kteří mají čas, zájem a možnost tuto činnost vykonávat. Zájemci se mohou hlásit přímo u naší koordinátorky paní Nollové, která jim podá veškeré potřebné informace a zodpoví jejich dotazy. Kontakt: telefon 774 919 024.
- Vydávat průkazky SPNdB novým členům lze **pouze** na výborových schůzích SPNdB, které se konají pravidelně **vždy první středu v měsíci od 16:00 do 17:30** v Janáčkově divadle (zadní vchod pro zaměstnance).

Naši jubilanti v lednu (kulaté a půlkulaté narozeniny v pořadí dle členských čísel)

Ludmila Píchová
Jarmila Juříková
Hana Mašinská

Vanda Skopalová
Jakub Čížek

Marie Pernová
JUDr. Rostislav Záleský

Vážení jubilanti, členové výboru SPNdB Vám srdečně přejí šťastné dny naplněné radostnými chvílemi v kruhu blízkých a přátel.

Nabídka opery v lednu (↗L = lektorský úvod, začátek půl hodiny před představením)

3. 1.	W. A. Mozart: Don Giovanni	17:00	Mahenovo divadlo
7. 1.	Marko Ivanović: Čarokraj	14:00 18:00	Janáčkovo divadlo
8. 1.	Marko Ivanović: Čarokraj	14:00 18:00	Janáčkovo divadlo
11. 1.	Antonín Dvořák: Rusalka	↗L 19:00	Janáčkovo divadlo
13. 1.	W. A. Mozart: Don Giovanni	19:00	Mahenovo divadlo
15. 1.	Marko Ivanović: Čarokraj	14:00 18:00	Janáčkovo divadlo
18. 1.	Antonín Dvořák: Rusalka	↗L 19:00	Janáčkovo divadlo
19. 1.	Georges Bizet: Carmen	18:00	Janáčkovo divadlo
21. 1.	Giuseppe Verdi: Aida	17:00	Janáčkovo divadlo
24. 1.	Bedřich Smetana: Prodaná nevěsta	19:00	Janáčkovo divadlo
28. 1.	Bedřich Smetana: Prodaná nevěsta	19:00	Janáčkovo divadlo

Nabídka činohry v lednu (↗L = lektorský úvod, začátek půl hodiny před představením)

5. 1.	Alois Mikulka: Všelijaká koukátka	10:00	Malá scéna MD
6. 1.	Aškenazy, Borna: Jak jsem se ztratil	19:00	Mahenovo divadlo
7. 1.	Jiří Křižan: Je třeba zabít Sekala	19:00	Mahenovo divadlo
8. 1.	Alena Kastnerová: Pohádka o nevyřádném dědečkovi... Dostojevskij, Sikora, Čičvák: Běsi	10:00 19:00	Divadlo Reduta Divadlo Reduta
9. 1.	Agatha Christie: Deset malých černoušků Ladislav Fuks, Viktorie Knotková: Vévodkyně a kuchařka	19:00 19:00	Mahenovo divadlo Divadlo Reduta
10. 1.	Josef Kainar: Zlatovláska Karel Schulz, Lenka Lagronová: Kámen a bolest	10:00 ↗L 20:00	Malá scéna MD Divadlo Reduta
11. 1.	Jirotko, Vačkář, Havelka: Saturnin	17:00	Mahenovo divadlo
12. 1.	Yasmina Reza: Bůh masaku Rotrekl, Maška, František: Podezřelá krajina s anděly	19:00 19:00	Mahenovo divadlo Divadlo Reduta
14. 1.	Thomas Mann: Kouzelný vrch Aškenazy, Borna: Jak jsem se ztratil	↗L 17:00 19:00	Divadlo Reduta Mahenovo divadlo
15. 1.	Josef Kainar: Zlatovláska Jaroslav Havlíček: Petrolejové lampy	10:00 19:00	Malá scéna MD Mahenovo divadlo
16. 1.	Jakub Šafránek: Brněnské pověsti David Seidler: Králova řeč	10:00 19:00	Divadlo Reduta Mahenovo divadlo
17. 1.	Oscar Wilde: Jak je důležité mít Filipa Ladislav Fuks, Viktorie Knotková: Vévodkyně a kuchařka	19:00 19:00	Mahenovo divadlo Divadlo Reduta
18. 1.	Alois Mikulka: Všelijaká koukátka	10:00	Malá scéna MD
19. 1.	William Shakespeare: Romeo a Julie	↗L 19:00	Mahenovo divadlo
20. 1.	Roland Schimmelpfennig: Kdyby, tak, a co pak	19:00	divadlo Reduta
21. 1.	Robert Luise Stevenson: Ostrov pokladů	15:00	Mahenovo divadlo
25. 1.	Taleb, Holiček, Smejkalová: Černá labuť	19:00	Divadlo Reduta
27. 1.	Henrik Ibsen: Paní z moře - premiéra	19:00	Mahenovo divadlo
28. 1.	Henrik Ibsen: Paní z moře	19:00	Mahenovo divadlo
29. 1.	Jakub Šafránek: Brněnské pověsti Ira Levin: Veroničin pokoj	10:00 19:00	Divadlo Reduta Divadlo Reduta
30. 1.	Henrik Ibsen: Paní z moře	↗L 19:00	Mahenovo divadlo
31. 1.	Alois Mikulka: Všelijaká koukátka	10:00	Malá scéna MD

Nabídka baletu v lednu (↗L = lektorský úvod, začátek půl hodiny před představením)

4. 1.	Petr Iljič Čajkovskij: Louskáček	18:00	Janáčkovovo divadlo
5. 1.	Petr Iljič Čajkovskij: Louskáček	11:00	Janáčkovovo divadlo
10. 1.	Petr Iljič Čajkovskij: Black and White	↗L 19:00	Mahenovo divadlo
14. 1.	Petr Iljič Čajkovskij: Labutí jezero	19:00	Janáčkovovo divadlo
20. 1.	Petr Iljič Čajkovskij: Labutí jezero	↗L 19:00	Janáčkovovo divadlo
25. 1.	Petr Iljič Čajkovskij: Labutí jezero	↗L 19:00	Janáčkovovo divadlo
31. 1.	Petr Iljič Čajkovskij: Black and White	19:00	Mahenovo divadlo

Lednová činoherní premiéra: 27. ledna 2017 – Mahenovo divadlo – Henrik Ibsen: Paní z moře. Nevšedně půvabná žena, opředaná mystiků fjordů i tajemstvím, jež skály láme a spouští katastrofy. Kolem ní rozvíří skandinávský klasik fascinující, mysteriózní, severskou detektivku předznamenávající drama o víře, naději a citu. Z úrodné půdy pěti, napínavými událostmi nabitých dějství, bude v režii Martina Františka bezpochyby vytěžen divadelní šperk, jenž jako koruna ozdobí herecké výkony Evy Novotné a Petra Halberstadta v klíčových úlohách manželů Wangelových. Ibsenova hra se na jeviště vrací po více než sedmdesáti letech.

Divadelní jubilea, vzpomínky

1. 1. 2007 zemřela emeritní sólistka brněnského baletu Věra Vágnerová (*28. 3. 1926). Nebyla snad role klasického repertoáru, kterou by dokonale technicky s lehkostí a elegancí neztvárnila. Vyučovala na Taneční konzervatoři (vedla její legendární výborný poslední ročník před reformou tanečního školství). Působila jako baletní mistr, asistentka choreografů. Její jméno patří nesmazatelně do historie brněnského baletu.

2. 1. 1847 se narodil libretista, kritik a estetik Otakar Hostinský, soukromý docent pro dějiny a estetiku, od r. 1892 profesor všeobecné estetiky na UK. Libreta: Nevěsta messinská (Z. Fibich), Popelka (J. R. Rozkošný). (†19. 1. 1910.)

5. 1. 1872 se narodil tenorista Otakar Mařák (†2. 7. 1939). Zpěv studoval soukromě. V únoru 1899 debutoval jako Faust v Brně, vzápětí jako Tamino v ND Praha, kde byl 1. 9. 1899 angažován. Brzy začal svým pěveckým uměním dobývat cizinu (Frankfurt, Berlín, Vídeň). Do ND se vrátil r. 1903 (Don José, Romeo, Hoffmann, Turiddu, Canio, Radames, Cavaradossi, Manrico...). Po čtyřech letech odešel do ciziny (Londýn, Hamburk, Chicago...). I nadále hostoval v Praze (ve svých 55 letech zpíval poprvé Dalibora). V r. 1934 odjel do Ameriky, kde se věnoval pedagogice. Zachovaly se snímky jeho árií, duet i písní.

7. 1. 1972 zemřela sopranistka Kamila Ungrová (*18. 6. 1887). V ND Praha poprvé vystoupila v Gluckově Orfeovi a rozloučila se jako Smetanova Karolina r. 1928. Největšího uznání dosáhla jako smetanovská pěvkyně. V r. 1916 se stala první pražskou Jenůfou. Učila zpěv na JAMU.

9. 1. 2007 zemřela sopranistka Jindra Pokorná (*24. 7. 1926). První angažmá získala v Brně (1950) – nejprve v operetě, pak v opeře. Nejlépe se uplatňovala v českém repertoáru. Z rolí: Mařenka, Vendulka, liška Bystrouška i lišák Zlatohřbíték, Julietta, ale i Butterfly, Micaela, Liu. Úspěšná byla i její činnost koncertní.

10. 1. 1937 se narodil basbarytonista Pavel Stejskal. Umělecká dráha – Brno, Opava, Brno, Ústí n. Labem, Olomouc, Ostrava, Brno, Olomouc. Jeho repertoár obsahuje řadu barytonových i basových rolí: Eugen Oněgin, Gremin, Amonasro, Ramfis, Marcel, Collin, král Vladislav, žalárník Beneš, Telramund, Leporello, hrabě Luna, Tomeš, Vodník...

10. 1. 1967 zemřel skladatel a pedagog Vilém Petrželka (*10. 9. 1889) – absolvent brněnské varhanické školy (žák L. Janáčka a V. Nováka). Působil jako korepetitor a kapelník Východočeského divadla. Poté jako profesor skladby na brněnské konzervatoři, od r. 1946 na JAMU.

12. 1. 1902 se narodila sopranistka Eva Hadrabová (†13. 2. 1973). Její umělecká cesta začala v Ostravě, dále působila v Olomouci, Bratislavě, SO Vídeň, ND Praha, Štýrský Hradec, Norimberk, pohostinsky v USA, Anglii... Z rolí: Micaela, Pamina, Venuše, Leonora...

20. 1. 1877 se narodil basista Emil Pollert. Začínal v Olomouci, v r. 1900 se stal sólistou ND Praha, kde později i režisoval. Z rolí: Falstaff, Mumlal, Bonifác, Vodník, Lutobor, Kecal. Zemřel 23. 10. 1935.

21. 1. 1957 zemřel tenorista a herec Valentin Šindler (*30. 1. 1885). Zpěv studoval ve Vídni a Berlíně. V l. 1911 – 13 působil v ND Praha, další rok ve vinohradské opeře, dále v Záhřebu. V l. 1917 – 32 byl angažován v opeře brněnské, kde vedle lyrických partů zpíval i hrdinný obor. Největší popularitu získal jako představitel svérázné hanácké figurky „stréčka Matěje Křópala z Břochovan“.

21. 1. 1983 zemřela vynikající česká herečka Dana Medřická (* 11.7.1920). Po prvních rolích u malostranských ochotníků a ročním studiu na konzervatoři přijala angažmá v Národním divadle v Brně (1940–2), v Plzni a pražské Uránii, Městských divadlech pražských a Divadle na Vinohradech. Od roku 1959 až do konce života byla členkou Národního divadla v Praze. Filmaři si jí všimli již ve 40. letech. Velké a významné role dostávala zejména v následujícím desetiletí (Měsíc nad řekou, Ošklivá slečna). Byla manželkou herce Václava Vydry (1902–1979) a matkou herce Václava Vydry.

22. 1. 1987 zemřela sopranistka Emilie Jirglová (*14. 8. 1930). Absolventka JAMU začínala ve sboru brněnské opery, od r. 1959 byla sólistkou v Opavě. Z rolí: Rusalka, Halka, Jenůfa, Karolína, Anežka, Milada, Jitka... Výrazně se uplatnila v operetě.

25. 1. 1987 zemřel skladatel a pedagog Emil Hlobil (*11. 10. 1901). Absolvent filozofické fakulty UK, ve skladbě žák J. Suka. Od r. 1941 působil na pražské konzervatoři a od r. 1958 na AMU jako profesor skladby. Autor oper Anna Kareninová, Měšťák šlechticem, Král Václav.

25. 1. oslaví významné životní jubileum vedoucí baletní mistr Baletu NdB **Jana Ruggieri**. Zároveň oslavila 30 let „ve službách“ tomuto souboru jako členka souboru, sólistka, baletní mistr. Co dělá vedoucí baletní mistr? Organizuje zkoušky, rozcvičuje tanečnice (před zkouškami a představeními), asistuje choreografům, navrhuje obsazení na každé představení, zkouší se sólisty i sborem představení, u kterých asistuje (zkoušky pondělí – sobota, dopoledne a večer představení – někdy dvě denně), dozor na představení. Mimo to spolupracuje s dalšími baletními mistry, někdy se musí nad partituru domlouvat s dirigenty na tempech, postarat se o staty, účinkující děti... Doma pilně studuje videozáznamy zkoušek, představení...

30. 1. 1852 se narodila a 7. 1. 1907 zemřela sopranistka Marie Sittová. Absolventka Pivodovy školy debutovala v Prozatímním divadle, pak zpívala v Salcburku, od r. 1875 v PD a dále v ND až do r. 1898. Patří k velkým postavám českého operního umění, i když její herecké schopnosti nebyly valné. Byla ideální pěvkyní smetanovskou (Katuška, Milada, Mařenka, Karolína, Vendulka, Libuši zpívala při otevření ND v r. 1881 i 1883). Z dalších rolí Donna Anna, Norma, Aida, Wagnerova Alžběta a Elsa.

30. 1. 1972 zemřel v 81 letech skladatel, dirigent, teoretik a pedagog Karel Boleslav Jirák. Vystudoval práva na UK, skladbu soukromě u V. Nováka a J. B. Foerstra. V l. 1915 – 18 působil jako korepetitor a kapelník v Hamburku, 1918 – 19 v Brně, 1920 – 30 profesor pražské konzervatoře, dirigent ČF, 1930 – 45 působil v Čs. Rozhlase. V r. 19647 odešel do USA, kde se stal v Chicagu profesorem na univerzitě. Autor opery Žena a Bůh.

Osobnosti světové hudby

1. 1. 1782 zemřel Johann Christian Bach, německý skladatel (*5. 9. 1735), nejmladší syn J. S. Bacha. Stylem i zaměřením vlastního díla se otcovu vzoru odcizil. Přizpůsobil se vkusu soudobé Itálie, kde žil od r. 1756. Přestoupil ke katolictví, stal se varhaníkem milánského dómu a vynikl jako operní skladatel. Přesídlil do Londýna, kde se těšil přízni královny a pořádal veřejné koncerty. Přátelsky přijal mladého Mozarta – na jeho umělecký vývoj měl nemalý vliv. J. Ch. Bach zanechal i rozsáhlé dílo symfonické a komorní, stále ještě známé jen z malé části.

5. 1. 1917 se narodil německý operní režisér a scénický architekt Wieland Wagner. Syn Siegfrieda Wagnera a vnuk Richarda Wagnera studoval malířství a hudbu. Od r. 1943 se podílel na představeních bayreuthského festivalu. V r. 1951 převzal spolu s bratrem Wolfgangem vedení her. Wagnerovy opery inscenoval vysoce stylizovaně jako díla symbolická. Zemřel 17. 10. 1966.

16. 1. 1957 zemřel italský dirigent Arturo Toscanini (*25. 3. 1867). Studoval hru na violoncello. 26. 6. 1886 převzal, jako člen orchestru opery v Rio de Janeiru narychlo provedení Aidy (zpaměti) – a tím

začala jeho oslnivá kariéra. Prošel divadly v Turíně, Janově, Miláně, v l. 1898 – 1903 byl uměleckým ředitelem a 1. dirigentem La Scaly, do níž se vrátil po působení v Buenos Aires. Od r. 1908 působil střídavě ve Scale a MET (častá spolupráce s E. Destinovou a E. Carusem). V r. 1930 dirigoval jako první Ital v Bayreuthu, v r. 1946 řídil zahajovací představení obnovené La Scaly. Vynikal fenomenální pamětí – když ta mu v r. 1954 při koncertě selhala, zanechal umělecké činnosti.

🎵 18. 1. 1907 se narodil maďarský dirigent János Ferencsik. Od r. 1927 působil jako korepetitor a poté kapelník budapeštské opery. V l. 1930 a 1931 byl angažován pro bayreuthský festival. V l. 1948 – 50 byl dirigentem vídeňské Státní opery, poté stál v čele Maďarského státního symfonického orchestru.

🎵 29. 1. 1782 se narodil Daniel Francois Esprit Auber, francouzský skladatel. Amatérskému provedení jeho zpěvohry byl r. 1811 přítomen i Luigi Cherubini, který ho přijal za žáka. V l. 1813 – 69 bylo v Paříži provedeno 45 Auberových oper, z nichž Němá z Portici prošla celou Evropou. Velký ohlas sklídila i komická opera Fra Diavolo. Auber byl jmenován ředitelem pařížské konzervatoře, stal se členem Akademie (†13. 5. 1871).

🎵 31. 1. 1797 se narodil rakouský skladatel Franz Schubert (†19. 11. 1828). Skladatelův rod pocházel ze severní Moravy, kde je doložen od počátku 17. století. Sídlii většinou v Nové Vsi u Bruntálu. Otec Franz (1763 – 1830) a strýc Karl odešli do Vídně a stali se tam učiteli. Otec se oženil s krajankou ze Zlatých hor, měl s ní 14 dětí (jen 5 zůstalo naživu – 3 učitelé, 1 malíř, sestra si vzala učitele). Schubert působil jako učitelský pomocník. Ve věku 17 – 18 let složil 144 písní, z toho 45 na verše Goethovy. Od r. 1816 žil Schubert jako svobodný umělec. Bydlel většinou u přátel. Až v r. 1820 začaly jeho písně vycházet ve větším rozsahu tiskem. Skladatel žil bohémským životem v kruhu uměleckých přátel a při pozvolném rozpadu tohoto kroužku začal trpět samotou. Venerická nákaza postupně zhoršovala jeho zdravotní stav a vedla k depresím. Schubertovým písním stojí blízko klavírní skladby, smyčcové kvartety... Z 15 jevištních děl včetně melodramu a opery se trvale neprosadilo žádné, větší ohlas měly sborové skladby a mše.

Co chybělo v minulých Zpravodajích

🎵 3. 12. 2016 zemřela ve věku 104 let paní Markéta Kyliánová (bývalá tanečnice), matka světově proslulého choreografa Jiřího Kyliána.

Z domova

* Největší rekonstrukce v dějinách Janáčkova divadla.

- Za 100 mil. Kč byla budova postavena v l. 1961 – 65
- Stala se největší divadelní scénou v ČSR jevištém i hledištém
- Divadlo bylo otevřeno 2. 10. 1965 operou L. Janáčka Liška Bystrouška
- R. 2007 začala úprava okolí, stavba podzemního parkoviště
- Vloni proběhla oprava pláště a jevištních tahů za 44 mil. Kč.

✂ V dubnu 2017 by měla být zahájena rekonstrukce za víc než půl miliardy Kč – rozhodlo o tom město a s částkou počítá i ve svém rozpočtu. K plánovaným opravám rozvodů, šaten, interiéru může přibýt ještě střecha. Podle ředitele divadla M. Glasera budou soubory fungovat dál: plně se využije Mahenova divadla a Reduty, soubory budou zajíždět s představeními po republice i do zahraničí. Sezónu 2018/19 by měl soubor opery a baletu zahájit v renovované budově.

✂ Ministr kultury D. Herman, brněnský primátor P. Vokřál a jihomoravský hejtman M. Hašek na začátku října 2016 stvrdili Memorandum o spolupráci při přípravě a realizaci projektu Janáčkova kulturního centra. Zavázali se v něm především k financování stavby nového koncertního sálu v Brně. Dokument podepsali přímo na staveništi (roh Besední a Veselé ulice), kde má sál vyrůst a dělníci budují první etapu – podzemní garáže. Filharmonie Brno, víc než stočlenné těleso evropské úrovně zatím zkouší i hraje v nevyhovujících podmínkách. Nový sál nabídne kapacitu 1250 míst a akustické parametry nejvyšší světové úrovně. Celkové náklady mají dosáhnout 1,276 miliardy Kč. Snahou města je zahájit stavbu na konci r. 2017

✂ 7. 12. 2016 se odehrálo setkání ve skleněném pokoji vily Tugendhat s Vlastimilem Harapesem u příležitosti jeho životního jubilea. Legenda českého baletu hovořila k mnoha tématům o životě na jevišti i mimo ně. Kdo chtěl trávit večer s výjimečným umělcem, zaplatil vstupné 400 Kč.

✂ 2. 10. 2016 uvedlo Slezské divadlo v Opavě premiéru opery G. Verdiho Attila. Podle kritiky exceloval v titulní roli barytonista David Szendiuch. Premiéru od dirigentského pultu řídil Petr Šumník.

✂ Pražský komorní balet vstoupil do nové taneční sezony s velmi nabitým programem. Po vystoupení v rámci Festivalu divadel střední Evropy v Košicích a pražském galavečeru u příležitosti nedožitých 89. narozenin Pavla Šmoka soubor čekala listopadová vystoupení v SND Bratislava nebo festival Warsaw Dance Days v polské Varšavě, na němž se představil mezi 17. a 20. listopadem. Těsně před Vánocemi 18. 12. 2016 pak čekala soubor ve Vinohradském divadle první velká premiéra nazvaná *Mystérium času*. Rozdílné chápání faktoru času představují ve svých dílech tři mladí talentovaní autoři – Hana Polanská Turečková, Ondřej Vinklát a Marek Svobodník. Druhá velká premiéra sezony, opět komponovaný večer, v rámci něhož se představí např. nové dílo úspěšného choreografa Jiřího Pokorného, bude uvedena na jaře 2017.

✂ Čtyřicetiletá posluchačka berlínské Hochschule für Musik, mimořádně talentovaná mladá slovenská sopranistka Slávka Zámečnicková, získala na 51. ročníku Mezinárodní pěvecké soutěže A. Dvořáka v Karlových Varech řadu ocenění. Stala se vítězkou kategorie Junior, absolutní vítězkou celé soutěže, obdržela Cenu Mezinárodního hudebního festivalu Pražské jaro, cenu A. Dvořáka za nejlepší interpretaci dvořákovské árie, Cenu Josefa Hercla za nejlepší interpretaci barokní árie, cenu ND Praha.

✂ Téměř 29 000 diváků vidělo představení a koncerty Státní opery Praha na říjnovém a listopadovém turné 2016 po Japonsku. Mimořádný zájem na sebe strhla zejména opera Norma V. Belliniho se slovenskou superdivou Editou Gruberovou. Následující hostování SO je naplánováno na léto 2017. V německém Řeznu představí Verdiho Aidu.

✂ V rámci cyklu „Hosté baletu ND Praha“ se 11. 2. 2017 ve Stavovském divadle představí Balet ND moravskoslezského z Ostravy. Přiveze balet Chaplin o uměleckých a osobních osudech sira Ch. S. Chaplina v choreografii Maria Schrödera.

✂ Tvůrčí příběh módní návrhářky Heleny Fejkové je příkladem vytrvalosti, vzdoru, pokory, lásky... s cílem uskutečnit vlastní vize světa. Uvědomuje si, že sebekrásnější šaty jsou prázdné, pokud nejsou nošeny skutečnou osobností. Díky této myšlence rozpohybovat šaty tancem se zrodila spolupráce H. Fejkové a uměleckého šéfa P. Zusky společně s předními sólisty Baletu ND. První projekt se uskutečnil v r. 2006 – od té doby Paříž, Peking, kyperská Nikosie... 6. ledna 2017 se uskutečnilo na Nové scéně speciální představení projekt – módní show. Hudbou i tancem se pokusí přiblížit inspirační zdroje vybraných kolekcí z období posledních 20 let.

✂ V této sezoně slaví významné životní jubileum několik umělců, jejichž tvůrčí život je úzce spjat s Baletem ND Praha a jejichž dílo zanechalo v dějinách českého tance a hudebního divadla hlubokou stopu. Růžena Mazalová, Marta Drottnerová, Pavel Ždíchyneček, Vlastimil Harapes, Miroslava Pešíková, Daniel Wiesner, Aneta Voleská, Jaroslav Slavický, Nelly Danko a Ivo Fiala se řadí k osobnostem, které formovaly tvář českého baletu. Představení *La Bayadère* 21. ledna 2017 je věnováno těmto legendám. Nejde jen o ohlédnutí za jejich kariérou, milou vzpomínkou, ale hlavně o vyjádření úcty a uznání k hodnotám, jež za těmito velkými jmény stojí. Je potřeba připomínat legendy, na jejichž umění nyní navazují další generace tanečníků, s pokorou se učit z jejich mistrovství, zkušeností a dlouholeté praxe.

✂ 28. a 29. ledna 2017 se uskuteční premiéra opery G. Pucciniho *Tosca*. Režie Arnaud Bernard, rodák z francouzského Štrasburku. Do centra své režijní vize opery zasadil všemocného Scarpia (*Tosca* bude o policii, která špehuje, zneužívá své pravomoci...).

✂ Na konci ledna a na začátku února 2017 přivítá pražské ND vůbec poprvé tenoristu YUSIFA EYVAZOVA, kterého daleko víc než manželství se superstar Annou Netrebko proslavil jeho charismatický hlas. V Praze ztvární titulní roli ve výpravě a hudebně úchvatné veristické opeře o lásce z období francouzské revoluce *Andrea Chénier*. Představení bude debutem 39letého pěvce v této roli, ve které se představí v následující operní sezoně v milánské *La Scala*.

✂ „Nebe a peklo tvého hlasu buší do mých myšlenek...“ Těmito slovy začíná píseň programu, se kterým poprvé do Prahy přijel na pozvání agentury Nachtigall Artists jeden z nejznámějších basbarytonistů – Erwin Schrott. Ve Smetanově síni 5. 12. 2016 nevystoupil v žádné ze svých stěžejních operních rolí, se kterými sklízel úspěchy na mnoha světových scénách (Paříž, Washington, Los Angeles, Buenos Aires, Brusel, Curych, Valencie, Mnichov, Monte Carlo, Kodaň...). Přivezl koncert, se kterým si podmanil Salzburský festival, Vídeňskou státní operu, publikum v Los Angeles, Linci, Budapešti, Berlíně a mnoha dalších městech, debutoval s ním pro label Sony (CD získalo cenu Echo Klasik, později natočeno i DVD). Pěvec se představil svým v operní branži unikátním projektem „Rojotango“ (Rudé tango). Vydává se v něm ke kořenům svého dětství – tangu. Zrodilo se v 80. letech 19. století podél Rio de la Plata (Stříbrné řeky), jejíž ústí tvoří hranici mezi Argentinou a Schrottovou rodnou Uruguayí. Narodil se r. 1972, ve 22 letech debutoval na operních prknech, zvítězil v r. 1998 v Domingově pěvecké soutěži Operalia – otevřel se mu operní vět. Vedle účinkování v nejlepších operních domech Evropy a Ameriky je nejen operním fandům známý jako partner Anny Netrebko, s níž má osmiletého syna. „Operní pár snů“ poutal pozornost médií srovnatelnou s popovými stars. V r. 2013 se rozešli.

✂ Bavorský skladatel, dirigent a pedagog Carl Orff (1895 – 1982) napsal jednoaktovou operní perličku Chytračka v r. 1943. J. Nekvasil – D. Dvořák – S. Rybáková (režisér, scénograf, kostýmní výtvarnice) vykazují harmonickou inscenační jednotu. Hudební nastudování – Z. Müller. Obsazení: přesvědčivý R. Janál (král), J. Sibera (Chytračka), F. Zahradníček (Sedlák), T. Jindra (Žalářník), J. Moravec (Oslaň), J. Rajniš ml. (Mezkař), V. Lamberk, J. Hájek, P. Švingr (Pobudové). Skvělá zábava graduje následnou filozofující fraškou Měsíc. Hold patří J. Březinovi (Vypravěč), dále J. Hájek, J. Rajniš ml., J. Moravec, P. Švingr (Kluci). Třeba gratulovat Sboru ND a Kůhnovu dětskému sboru. Inscenační duo Nekvasil – Dvořák: podle kritiky předvedli další díl své vysoce vzdělané, vtipné a účinné tvorby. Premiéra 20. 10. 2016 v ND Praha.

✂ Barytonista Aleš Jeniš pochází ze Slovenska. Tento sympatický umělec mladší pěvecké generace hostoval záhy po absolvování bratislavské konzervatoře (2001) ve Státní opeře Praha a následně na festivalu v irském Wexfordu a v řadě operních domů (Ženeva, Vídeň, Berlín...). K jeho významným vystoupením patří titulní role Mozartova Dona Giovanniho v St. Gallen a role Vězně (Janáček – Z mrtvého domu), kterou vytvořil v inscenaci režiséra P. Chèreaua na festivalech Wiener Festwochen, v Aix-en-Provence, Holland Festival a v Berlínské státní opeře pod taktovkou P. Bouleze a sira S. Rattlea. V této inscenaci se představil také v milánské La Scale a v newyorské MET. Pro Operu National de Montpellier nastudoval roli hraběte Gila (Wolf – Ferrari: Zuzančino tajemství), na festivalu Glyndebourne a v moskevském Velkém divadle zpíval Eugena Oněgina, v Palau de les Arts ve Valencii hostoval jako Ferdinand (Zásnuby v klášteře) a hrabě Almaziva (Figarova svatba), v roli Sharplesse (Madama Butterfly) se představil v Novém národním divadle v Tokiu, ve Vídni, Berlíně a Santiagu de Chile. Pěvec rád vystupuje i koncertně (Dvořákova Praha: cyklus Biblické písně).

✂ Teprve osmnáctiletý, mimořádně talentovaný český pianista Matyáš Novák, který pravidelně koncertuje nejen doma, ale i v zahraničí – letos absolvoval již své druhé turné po Číně, které sklídilo obrovský úspěch. Je členem PETROF Art Family. Studuje na klavírní akademii Incontri col Maestro v italské Imole.

✂ Možná se někdy dočkáme toho, že český národ bude hrdý nejen na své sportovce (nic proti nim, i oni jsou součástí lidské kultury a jak se ukazuje, dokážou být i vynikajícím stmelujícím prvkem), ale i na umělce, kteří jej dnes a denně reprezentují v bližším či vzdálenějším zahraničí, kde jsou paradoxně oceňováni mnohem více než doma. Z dnešního pohledu se taková představa jeví jako „hudba hodně vzdálené budoucnosti“.

Ze světa

✂ Hamburg má novou koncertní síň. Stavba Labské filharmonie byla dokončena 31. 10. 2016 po letech průtahů. Základní kámen byl položen 2. 4. 2007. Slavnostní otevření síně je naplánováno na 11. a 12. leden 2017 (už teď byla zpřístupněna vyhlídková terasa), v krátké době v budově zahájí provoz restaurace a hotel Westin. Stavbu projektovala švýcarská architektonická firma. Během šestiletého zpoždění dokončení

vzrostla cena budovy - z očekávaných 77 milionů eur (2 miliardy Kč) se vyšplhala na 789 milionů (21,3 miliardy Kč). Jde o nejvyšší obydlenu budovu Hamburgu, měří 110 m.

✂ Komická opera v Berlíně bude mít od sezony 2017/18 nového šéfdirigenta. Stane se jím kanadský dirigent Jordan de Souza. K jeho povinnostem bude patřit řízení několika repertoárových titulů, nastudování nové inscenace a dirigování symfonického koncertu. Pěťadvacetiletý Kanadčan Souza je v současné době hostujícím dirigentem Canadian Opera Company v Montrealu a na rakouském festivalu v Bregenzu a rezidenčním dirigentem Tapestry Opera, významné společnosti pro soudobou operu v Torontu.

✂ Londýn nedostane novou koncertní síň, o níž se hovořilo od března 2015 v souvislosti s tehdejšími jmenováními sira Simona Rattla do čela Londýnských symfoniků (a to od září 2017). Ti hrají od r. 1982 v dnes již zcela nevyhovujícím sále Barbican. Se jmenováním světově proslulého dirigenta vzrostla naděje Londýňanů na nový sál. V listopadu 2016 vláda oznámila stažení návrhu na stavbu nové koncertní síně z programu jednání (chybí finance). Rozpočet byl stanoven na 278 milionů liber (8 miliard 479 milionů Kč). Ostatně Paříž nebo Hamburg přišly jejich nedávno postavené koncertní síně až na desetinásobek původně stanovené ceny.

✂ Pražský komorní balet ve Slovenském ND v Bratislavě představil 9. 11. 2016 v historické budově komponovaný večer tří choreografů různých generací (P. Šmoka, M. Radačovského a H. Polanské Turečkové) a jejich děl vytvořených na hudbu českých skladatelů (A. Dvořáka, B. Smetany a V. Sommera). Slavnostní ráz večera podtrhla živá hudba v podání Zemlinského kvarteta. Pražský komorní balet je od sezony 2016/17 stálým hostem Baletu SND Bratislava.

✂ Glyndebourne Opera festival založil nové ceny pro mladé talentované pěvce, a to na počest 30. výročí založení edukativního oddělení. Ceny ve výši 1000 liber (35 000 Kč) budou udělovány každé dva roky. Glyndebournské edukativní centrum nabízí a organizuje řadu projektů, mj. představení pro školy, Glyndebourne Youth Opera, lektorské úvody před představeními, financuje místo rezidenčního skladatele (od ledna 2016 je jím dvaadvacetiletý skotský skladatel a aranžér Lewis Murphy).

✂ Londýnský festival BBC Proms oznámil, že od 21. do 24. 3. 2017 uspořádá čtyřdenní festival v novém operním domě v Dubaji. Podruhé se tak vydá do zahraničí: v dubnu 2016 uspořádal svůj první festival mimo UK, a to BBC Proms Australia. Dubajský festival bude zároveň znamenat první vystoupení sboru BBC Symphony Orchestra a BBC Singers ve Spojených emirátech. Uskuteční se 6 koncertů s klasickým repertoárem a britskou hudbou včetně současných skladeb. Všechny koncerty bude vysílat BBC Radio 3. Festival bude součástí oslav kulturní spolupráce Británie a Spojených arabských emirátů.

✂ V rámci 700. výročí narození Karla IV. představil herec Alfréd Strejček a skladatel a kytarista Štěpán Rak své projekty Carolus Quartus a Comenius, a to v Petrohradě a Moskvě jak v českém, tak i v ruském jazyce. Projekt Vivat Comenius, který uvádí Komenského texty na koncertním pódiu, je z r. 1987 a umělci obdrželi ocenění UNESCO za „prezentaci humanistického odkazu velkého Moravana“. Projekt Vivat Carolus Quartus je založen na výročí Karla IV.

✂ V lednu 1890 se skupina hudebníků sešla v Moskvě na propagační kampani na podporu prodeje fonografu T. A. Edisona. Těmi hudebníky byli P. I. Čajkovskij, klavírista A. Rubinstein, klavírista a dirigent V. Safonov a operní pěvkyně J. Lavrovská. Pořadatelem byl bohatý americký milovník hudby a byznysmen Julius Block. Jako agent pro prodej Edisonova přístroje na nahrávání a reprodukci zvuku přijel do Ruska, přístroj předvedl caru Alexandru VI. a jeho rodině a pak v rámci kampaně zorganizoval setkání v Moskvě. J. Block pokračoval v kampani v Rusku a v Německu. Po jeho smrti (1934) věnovala rodina většinu válečků Fonografickému archivu v Berlíně. Odtud se za 2. světové války dostaly do Ruska. V r. 1997 byly objeveny v Puškinově archivu v Petrohradě. Váleček z ledna 1890 byl identifikován stejně jako všechny hlasy na něm. (Nahrávku a její přepis lze najít na www.youtube.com/watch?v=7DEEdFLjUiw.)

✂ Pěvci Kateřina Kněžíková, Adam Plachetka a Petr Nekoránek vystoupili v programu Pocta Leoši Janáčkovi, a to 26. 10. 2016 v Českém centru v New Yorku. Dramaturgie večera se ujal americký muzikolog, znalec české hudby a držitel medaile Společnosti L. Janáčka, dr. Michael Beckerman. Tenorista

Petr Nekoranec je od září 2016 frekventantem Lindemannova programu při MET v New Yorku. Slavný basbarytonista Adam Plachetka zpíval v říjnu 2016 v MET Leporella v Donu Giovannim.

✂ Vídeň. V Divadle na Vídeňce měla 2. 7. 2016 premiéru španělská opera skladatele a dirigenta Ch. Kolonovitse EL JUEZ. Autor zhudebnil libreto A. Messnera – krutý příběh z nedávných španělských dějin. Opera je psána na tělo (spíše pro hlas) světově proslulému tenoristovi Josému Carrerasovi. Obsazení opery bylo celé ve španělském provedení (J. L. Sola, S. Puértolas, C. Colombara, A. Ibarry) – vyvstává podezření, že zpěváci byli vybráni tak, aby vzhledem k protagonistickým schopnostem bylo obsazení vyvážené a aby J. Carreras byl vůdčí pěveckou osobností. Hudebně operu nastudoval a představení dirigoval David Giménez (podle K. Hofmannové).

✂ Kdo má ještě dnes rád klasickou operetu, měl by putovat do Rakouska. Opereta se tam hraje nejen v řadě operních divadel, ale je zde i několik významných operetních festivalů. Nejstarším z nich jsou Jezerní hry v Mörbisch (60 km jižně od Vídně). U zrodu stál německo – rakouský basista, v l. 1935 – 49 sólista Vídeňské státní opery, Herbert Alsen. Po dvou letech příprav a budování se první operetní tóny rozezněly nad hladinou Nezdiderského jezera 6. 7. 1957 (Cikánský baron). Jezerní scéna byla vybudována podle plánů bratislavského rodáka architekta F. Windbergera na stovkách pilotů, její velikost je 42 x 20 m. Hlediště pojmuo 1500 diváků. Dnes po různých úpravách je kapacita až 6200 diváků. Zájem o operetní představení je obrovský. Z původních 6 představení se 7000 diváky vzrostl jejich počet na současných 30 představení v červenci a srpnu. Se 150000 diváky ročně je tento festival největším operetním festivalem na světě. Během existence se vylepšovalo technické zázemí, ozvučení... V čele festivalu se po zakladateli vystřídal šest dalších významných divadelníků. Nejčastěji byl inscenován Straussův Cikánský baron. O druhé místo soutěží Noc v Benátkách s Hraběnkou Maricou. V posledních letech byl repertoár rozšířen uvedením My Fair Lady a Šumař na střeše o klasické muzikály. Nezbytnou součástí každé inscenace je závěrečný ohňostroj. Vstupné se v r. 2016 pohybovalo mezi 25 – 140 eury. (Jen pro zajímavost – v inscenaci Noc v Benátkách v r. 2015 účinkoval i český tenorista Richard Samek.)

Nabídky a informace:

- * Opera pro leden připravila blok rodinné operní expedice M. Ivanoviče „Čarokraj“ s bonusem (návštěvou tajemných zákoutí Janáčkova divadla) 7. 1. 2017 (14 a 18 hod.), 8. 1. (14 a 18 hod.), 15. 1 (14 a 18 hod.).
- * Po vánoční pohádce Louskáček nabízí Balet NdB blok nesmrtelného příběhu Labutí jezero (14. 1., 20. 1., 25. 1. 2017) a moderně zpracované verze M. Radačovským, šéfem Baletu NdB „Black and White“ (10. 1. a 31. 1. 2017 v Mahenově divadle. **Využijte možnost porovnat oba tituly!**
- * Činohra připravila na 27. 1. 2017 premiéru hry H. Ibsena Paní z moře.
- * 2. 2. 2017 se v Janáčkově divadle v 17 hod. uskuteční „Předpremiérové kukátko – La Gioconda“ – setkání se členy inscenačního týmu a sólisty. Vstup zdarma.
- * „Slzy a úsměvy“ – Š. Margita, G. Beňáková (Bartók, Bodorová, Schneider Trnavský) – UP-0084-2)
- * „Slovak Songs“ – G. Beňáková, Š. Margita (UP-0001-2)
- * **Nezapomeňte hlasovat v anketě CENA DIVA 2016!** Hlasovací lístky jsou součástí měsíčních programů NdB (skládačka). Vyplněné hlasovací lístky lze umístit do příslušných boxů, které se nacházejí ve všech budovách NdB i v předprodeji. Všechny hlasovací lístky budou slosovány, pokud v nich bude vyplněna alespoň jedna kategorie.

- ★ **CK ČEBUS (Běhounská 19, 656 34 Brno; www.cebus.cz, tel.: 542 217 898, 542 215 145, 733 738 663, e-mail: info@cebus.cz) ve spolupráci s NdB a SPNdB Vám nabízí:**

Izrael – Jeruzalém, amfiteátr Sultan´s pool (u hradeb Starého města)

Giuseppe Verdi „Nabucco“

Termín: 20. – 25. června 2017

Cena: 32.760 Kč, cena vstupenky na operu Nabucco 4.180 Kč

1. den – setkání s vedoucím zájezdu na letišti Praha-Ruzyně, terminál č. 1 (u přepážky společnosti Travel Service-Smart wings v 10.00 hod.) a odlet ve 12.35 hod. z Prahy do Tel Avivu, přílet v 17.20 hod. Transfer autobusem z letiště do Jeruzaléma. Ubytování v hotelu, večeře, volno.
2. den – po snídani v hotelu celodenní prohlídka metropole s místním průvodcem – panoramatická jízda městem k Olivetské hoře, Getsemanská zahrada s bazilikou Všech národů, pěší prohlídka Starého města: křížová cesta Ježíše Krista – Visa Dolorosa až na Golgotu k chrámu Božího hrobu. Dále prohlídka židovské části Starého města až ke Zdi nářků. Návrat do hotelu, dřívější večeře a cesta do amiteatru Sultan´s pool na představení Verdiho opery „Nabucco“. Po představení návrat do hotelu.
3. den – po snídani v hotelu cesta autobusem Judejskou pouští (se zastávkou na vyhlídce Vadi Qelt) k Mrtvému moři (cca 420 m pod hladinou světového oceánu), zde koupání na severní pláži poblíž archeologického naleziště Qumran . Po relaxaci u Mrtvého moře cesta údolím řeky Jordánu na sever se zastávkou v nejstarším městě světa Jerichu a v Jardenitu – místě křtu Ježíše Krista. Odtud cesta do Nazaretu s prohlídkou kostela Zvěstování panně Marii kostela sv. Josefa s Josefovou tesařskou dílnou pod kostelem. Následuje přejezd do města Tiberias na břehu Genezaretského jezera (největší sladkovodní plocha v Izraeli). Ubytování v hotelu, večeře. Po večeři volno v letovisku Tiberias s četnými kavárnami a bary na nábřeží.
4. den – po snídani v hotelu plavba lodí po Genezaretském jezeře nebo koupání v něm, odpoledne cesta autobusem přes Tabghu (Ježíšův zázrak dělení chleba a ryb zástupům) a Capernaum (dům rybáře Šimona-sv. Petra, „Ježíšova synagoga“) na Golanské výšiny. Při cestě zpět zastávka ve městě Safed (jedno ze 4 svatých míst judaismu, kde vzniklo náboženské učení Kabala), návrat do hotelu, pozdní večeře.
5. den – po snídani v hotelu cesta přes Galileu na břeh Středozemního moře. Zde prohlídka křížáckého města Akko (památka UNESCO), dále pak antické město Caesarea (amfiteátr, římský akvadukt, hipodrom.) s možností koupání ve Středozemním moři. Večer příjezd do města Netania, ubytování v hotelu, večeře, po večeři možnost nákupů (po setmění – ukončení šábesu – bude otevřena většina obchodů)
6. den – po snídani v Netanii odjezd do velkoměsta Tel Avivu, prohlídka velkoměsta a zejména jeho jižní arabské čtvrti a přístavu Jaffa s malebnými kavárnami a cukrárnami s výhledem na moře. Odpoledne odjezd na letiště Ben Guriona a v 18.20 hod. odlet zpět do Prahy (přílet ve 21.25 hod.), ukončení zájezdu

Cena zahrnuje: zpáteční letenku Praha-Tel Aviv se společností Travel service/Smart wings, 5 x ubytování v hotelu (3 hvězdy, dvoulůžkové pokoje s příslušenstvím) s polopenzí, dopravu autokarem po Izraeli, služby místního průvodce z CK Reshet tours a vedoucího zájezdu CK Čebus, pojištění CK pro případ úpadku.

Cena nezahrnuje: vstupenku na představení opery Nabucco (jde o fakultativní službu), vstupy do objektů mimo program zájezdu, lodní lístek na plavbu po jezeře, cestovní pojištění, transfer z Brna do Prahy na letiště a zpět (lze přiojednat v CK).

Vážení přátelé,

využívejte naplno času, po který soubory NdB mohou hrát ve všech svých budovách. Nabídka programu je široká – využijte ji maximálně. Oslavte vstup do nového roku s živou kulturou. Výbor SPNdB Vám přeje hluboké kulturní zážitky.

Jana Veselá

Použité zdroje:

Malá encyklopedie české opery

Katalog NdB

Webové stránky NdB

Malá encyklopedie hudby

Oxfordský slovník opery

Osobnosti světové hudby

Denní tisk a internet

Hudební rozhledy

ND Praha – měsíčník

Postavy brněnského jeviště

Uzávěrka Zpravodaje dne: 8. ledna 2017

Neprodejné. Zpravodaj vydává Spolek přátel NdB, Jugoslávská 652/98, Brno, IČ 48510777 pro vnitřní potřebu.